

Mit tegyen Orbán Viktor? 1.

2026 augusztus 24. Flag

Szöveg méret

90

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Értékelés kiválasztása

Még nincs értékelve

Mérték

Orbán Viktor szokatlan politikai helyzetben van.

A Fidesz táborának nagy része továbbra is ?t tekinti a jobboldal megkérd?jelezhetetlen vezet?jének, országos szinten azonban súlyosan megosztó személyiség. A Medián június végén készített és júliusban publikált kutatása

szerint a Fidesz-szavazók 94 százaléka szívesen látná fontos politikai szerepben, a teljes társadalomban azonban a többség már épp ellenkezésképpen vélekedik. Ez a két adat együtt mutatja meg, hogy ezekben a hetekben, hónapokban miért lett Orbán politikai jelenléte egyszerre erőforrás és teher.

A saját tábor számára Orbán Viktor a tapasztalatot, a kormányzóképeséget és a korábbi győzelmeket testesíti meg. Sok Fidesz-szavazó úgy érzi, hogy a párt akkor a legerősebb, amikor Orbán áll az élén, ő jelöli ki az irányt, és személyesen ő reagál az ellenfelek támadásaira. Az ország egészét tekintve azonban Orbán sokak számára nem csupán egy korábbi miniszterelnök, hanem egy egész korszak megtestesítője. Akik 2026 áprilisában változást akartak, azoknak jelentős része személyesen benne látja a megelőző 16 év minden problémájának okát.

A legnehezebb feladat

Ezért most nem az a kérdés, hogy Orbán Viktor politikailag eljelentéktelenedett-e. Erről ugyanis szó sincs. A kérdés az, hogy országos mozgósítóereje nagyobb-e, mint az elutasítottsága által okozott veszteség. A jelenlegi adatok alapján ez legalábbis vitatható. Orbán képes összetartani a Fidesz táborát, ugyanakkor megnehezíti, hogy a párt olyan választókhöz is eljusson, akik a Tiszára nem feltétlenül lelkesedéssel, hanem az általa megtestesített Fidesszel szembeni ellenérzéssel szavaztak.

A politikai vezető egyik legnehezebb feladata felismerni, amikor személyes jelenléte éppen nem feltétlenül növeli, sokkal inkább korlátozza saját oldalának mozgásterét. A jól érzékelhető háttérbe húzódás Orbán Viktor esetében most nem azt jelenti, hogy hátat fordít a politikai közösségének, vagy eltűnik a közéletből. Azt jelenti, hogy átmenetileg nem lesz az ügyek főszereplője.

Egyetlen személy

A politikatudományban politikai perszonalizációnak nevezik azt a folyamatot, amikor egy politikus személye a párt és a politikai program fölé helyeződik. A választók ilyenkor nem elsősorban egy pártot támogatnak, hanem egy vezetőhöz kapcsolják politikai reményeiket, féltelmeiket és emlékeiket.

A Fidesz hosszú időn át rengeteget profitált ebből. Orbán Viktor neve egy könnyen azonosítható politikai irányt jelentett (és jelent továbbra is). A választónak nem kellett kiismernie magát a párton belüli szerepek és árnyalatok labirintusában: tudta, mit képvisel a Fidesz, mert tudta, mit képvisel Orbán Viktor. A vezető személye egybeforrasztotta a párt különböző rétegeit, és a politikai üzeneteknek egységes arcot adott.

A perszonalizáció azonban visszafelé is működik. Ha a vezető megítélése romlik, a párt nehezen tud tőle függetlenedni. A Fidesz mondhatja egyszerre azt a bizonytalan választóknak, hogy ezentúl minden más lesz, mert aki Orbán Viktort elutasítja, az jó eséllyel a párt egészét is elutasítja.

A júliusi felmérések ezt a problémát nem oldják fel, de jól mutatják a komolyságát. A Tisza jelentős része több kutatásban megjelent, bár az egyes intézetek számai eltérnek. Az Európai július 10–12. között készült felmérése szerint Magyar Péterék továbbra is komoly erőnnyel vezettek, miközben Orbán személyes elutasítottsága magas maradt. Ez nem azt bizonyítja, hogy a Fidesz ne tudna erősödni, de azt jelzi, hogy a párt országos népszerűsége növekedésének egyik legnagyobb akadálya éppen a vezető személyéhez való kötődés lehet.

A háttérbe vonulás ebben a helyzetben kísérlet lehet a párt és a vezető politikai súlyának szétválasztására. Új arcok, új témák és új megszólalók kaphatnak teret. A Fidesz megmutathatja, hogy nemcsak Orbán Viktor politikai képviselőre képes, hanem önálló szervezetként is van mondanivalója. Ez a folyamat természetesen kockázatos. A Fidesz-tábor jelentős része éppen Orbán miatt maradt hűséges a párthoz. Ha a vezető egyik napról a másikra elhallgat, sok választó bizonytalanodik el. A teljes eltűnés ezért rossz stratégia volna. A cél nem a politikai vákuum, megteremtése, hanem a távolság fokozatos megteremtése.

Az ellenségkép

A Tisza politikai történetének középpontjában a korábbi rendszer elutasítása áll. A párt sok támogatója nem valamely kormányzati program miatt szavazott a Tiszára, hanem azért, mert le akarta zárni az Orbán-korszakot. Ez politikai szempontból erős mozgósítóalap volt, kormányon azonban egy idő után nem lesz elégséges.

A kormányzás során ugyanis új kérdések kerülnek előtérbe. Működik-e a közigazgatás? Biztosítják-e az energiaellátást? Felkészülten reagál-e a kabinet a gazdasági kihívásokra? Következetesek-e a személyi döntések? A Tisza első hónapjaiban ilyesféle ügyek kerültek a kormányzati teljesítményről szóló viták középpontjába. Az energiaválság és a paksi termelés leállása már olyan méretű problémát jelentettek, amelyet nem lehetett egyszerre kampányeszközként használni.

Azonban minden alkalommal, amikor Orbán Viktor személyesen belép egy vitába, a Tisza előtt megnyílik a könnyebb út: beszélhetnek a 16 év után megörökölt helyzetről, a korábbi döntésekről és arról, hogy a régi politikai erő akadályozza az új kormány munkáját. A kormányzati felelősség így megoszlik a jelen és a múlt politikai vezetése között.

Ez a napirend-kijelölés (agenda setting) egyik alapvető tanulsága: Maxwell McCombs és Donald Shaw kutatásai szerint a politikai szereplők és a média jelentős hatással lehetnek arra, mely kérdéseket tartja a közvélemény fontosnak. Ha a vita Orbán Viktor személyéről zajlik, akkor kevesebb figyelem jut arra, hogy a Tisza miként végzi a kormányzati munkát.

Orbának ezért most nem feltétlenül az a feladata, hogy minden kormányzati hibára azonnal reagáljon. A legnagyobb segítséget azzal adja a saját politikai oldalának, ha hagyja, hogy ezek a hibák a Tisza-kormányhoz kapcsolódjanak.

A korlátok

A parlamenti ellenzék szerepe fontos, de önmagában messze nem képes megoldani a Fidesz politikai problémáját. A frakciótagok felszólalhatnak, kérdezhetnek, bírálhatják a kormányt, és tiltakozhatnak az alkotmánymódosítások ellen. Ezek demokratikus szempontból szükséges lépések lehetnek, mégsem biztos, hogy képesek megváltoztatni a Tisza táborának politikai érzékelését.

A júliusi alkotmánymódosítás körüli vita jól mutatja a helyzetet. A Fidesz–KDNP nem vett részt az ülés munkájában, a szavazást is bojkottálta, Gulyás Gergely pedig lemondott a frakcióvezetői tisztségről. Magyar Péter mindezt a korábbi korszak lezárásaként keretezte. A két tábor ugyanazt az eseményt látta, de mást olvasott ki belőle: a Fidesz számára ez az eseménysorozat egy politikai-erkölcsi tiltakozás volt, a tiszások számára pedig a múlt meghaladásának bizonyítéka.

Orbán közvetlen jelenléte tovább erősítené ezt a szerepfelosztást. Amíg az első számú ellenfél, a Tisza könnyen alakíthatja úgy a parlamenti vitákat, mintha a régi és az új hatalom küzdelme zajlana. Orbán háttérbe húzódása persze nem állítja le az ellenzéki munkát, de csökkenti személyes jellegét. A Fidesz képviselőinek újra saját nevükön, saját szakpolitikai felkészültségük alapján kell megjelenniük a nyilvánosságban. Ez rövid távon nehezebb, hosszabb távon azonban egészségesebb helyzetet teremthet.

A háttér értelme

Orbának most nem kell mindennap bizonyítania, hogy továbbra is az a Nap a magyar jobboldal naprendszerében. Amennyiben ezt – átmenetileg – elengedi, azzal nem feltétlenül szenved vereséget; ez lehet egy tudatos stratégia része is.

Ha a Tisza kormányzati hibái valóban egyre szaporodnak, ahogy arra jelen pillanatban számítani lehet, akkor azoknak idővel saját tapasztalatokká kell válniuk. A választók nem mindig az ellenzéki narratíva alapján ítélik meg a regnáló kormányt. Előbb-utóbb a saját mindennapi megéléseikről derül ki számukra, vajon működik-e az új rendszer. Az energiaválság, a kríziskezelés, a gazdasági helyzet és az államigazgatás működése mind ilyen tapasztalat lehet.

Orbán jelenléte felgyorsíthatja vagy éppen késleltetheti ezt a folyamatot. Ha támad, a Tisza könnyebben helyezheti magát a múlt elleni küzdelem résztvevőjének szerepébe. Ha azonban hátralép, a kormánynak egy komoly eszközzel kevesebb lesz a saját hibáinak kimagyarázására. Ez a politikai távolságtartás azonban csak akkor működhet, ha valódi: Orbánnak át kell adnia a napi politika képviseletét a Fidesz új szereplőinek, miközben a párt továbbra is használja évtizedes tapasztalatait, és újjáéleszti szervezeti erejét.

A jelenlegi helyzetben tehát nem az a legfontosabb kérdés, hogy Orbán Viktor képes-e még mozgósítani a saját táborát. Erre a válasz egyértelműen igen. A döntő kérdés az, hogy képes-e olyan politikai helyzetet teremteni, amelyben a Tisza már nem az ő személye ellenében, hanem saját teljesítménye alapján méretik meg.

A távolmaradás politikája ezt szolgálhatja. A volt miniszterelnök most azzal segíti leginkább a saját oldalát, hogy nem próbálja megmenteni a Tiszát saját hibáinak következményeitől.

(Folytatjuk)

Somorjai Viktória - www.demokrata.hu

Ajánló
